**Europski parlament**
2024-2029

*Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost*

**2024/2030(DEC)**

21.2.2025

# MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost

upućeno Odboru za proračunski nadzor

o razrješnici za izvršenje proračuna agencija Europske unije za financijsku godinu 2023.
(2024/2030(DEC))

Izvjestiteljica za mišljenje: Lina Gálvez

PA_NonLegDec

## MIŠLJENJE

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za proračunski nadzor da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće:

A. budući da se u članku 8. UFEU-a navodi da Unija u svim svojim aktivnostima teži uklanjanju nejednakosti i promicanju rodne ravnopravnosti, čime se uspostavlja načelo rodno osviještene politike; budući da rodna ravnopravnost mora biti uključena u sve politike i aktivnosti EU-a, među ostalim donošenjem rodno osjetljivog proračuna na svim razinama proračunskog postupka; budući da je jednakost temeljno pravo u skladu s Ugovorom iz Lisabona i jedan od prioriteta Unije te da je postizanje rodne ravnopravnosti ključno za poštovanje tih prava; budući da Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) ima središnju ulogu u podupiranju institucija Unije i država članica u postizanju tog cilja; budući da je cilj EIGE-a doprinijeti promicanju i jačanju rodne ravnopravnosti, uključujući rodno osviještenu politiku, u svim politikama EU-a, što je zadaća u kojoj se pokazao ključnim i učinkovitim; budući da se stoga naglašava da EIGE-u treba osigurati dostatne i stabilne financijske i ljudske resurse kako bi ispunio svoje zadaće;

B. budući da je EIGE osnovan radi promicanja i jačanja rodne ravnopravnosti u Uniji, što se odnosi na poticanje rodne osviještenosti u svim politikama Unije i nacionalnim politikama koje iz njih proizlaze, borbu protiv diskriminacije na temelju roda te podizanje razine osviještenosti građana Unije o rodnoj ravnopravnosti;

C. budući da je temeljna misija EIGE-a usmjerena na postizanje rodne ravnopravnosti u EU-u putem istraživanja, prikupljanja i priopćavanja podataka te razvoja metoda za poboljšanje statistike i prikupljanja podataka, mjerenja stanja rodne ravnopravnosti na razini EU-a i država članica, razvoja metodoloških alata i pružanja tehničke potpore za rodno osviještenu politiku te suradnje s institucijama EU-a, državama članicama, agencijama EU-a, međunarodnim organizacijama, akademskom zajednicom, civilnim društvom i drugim dionicima;

D. budući da je indeks rodne ravnopravnosti za 2023. za Europsku uniju (EU) prvi put premašio 70 bodova, što pokazuje skroman rast od 1,6 bodova od 2022.; budući da je povećanje rezultata za cijeli EU najveće godišnje povećanje od prvog izdanja indeksa 2013.; budući da neka područja pokazuju znakove nazadovanja, posebno u gospodarskim i dohodovnim parametrima;

E. budući da je rad EIGE-a 2023. bio usmjeren na dva tematska prioriteta: europski zeleni plan i rodno uvjetovano nasilje; budući da krize pogoršavaju ranjivost žena i njihovu izloženost nasilju, čime se pojačavaju postojeće strukturne nejednakosti i pogoršavaju sve vrste rodno uvjetovanog nasilja, uključujući fizičko, seksualno i psihološko nasilje; budući da su poštovanje načela rodno osviještene politike, uključivanje rodno osjetljive perspektive i istraživanje učinka svih politika na žene ključni aspekti postizanja rodne ravnopravnosti; budući da su žene nedovoljno zastupljene na vodećim položajima u klimatskoj politici jer muškarci i dalje zauzimaju 67 % radnih mjesta na kojima se donose odluke povezane s klimom; budući da je EIGE također istaknuo da su žene

nedovoljno zastupljene u stvaranju i razvoju čistih inovacija; budući da to ima dodanu vrijednost za donošenje europskih politika;

F. budući da na rodnu ravnopravnost u Uniji posebno utječu posljedice ruske ratne agresije protiv Ukrajine, kriza povezana s troškovima života, koja nerazmjerno pogađa žene, kao i nazadovanja u pogledu rodne ravnopravnosti i prava žena; budući da se time dodatno produbljuju nejednakosti; budući da je rad EIGE-a bio usmjeren i na rodno uvjetovano nasilje, u okviru istraživanja na razini EU-a o rodno uvjetovanom nasilju kako bi se ispravio desetogodišnji nedostatak podataka o raširenosti nasilja nad ženama u EU-u; budući da EIGE radi na pružanju dokaza o rodno uvjetovanom nasilju kojima se može poduprijeti EU i države članice (i šire) u njihovim naporima za iskorjenjivanje svih oblika nasilja;

G. budući da agencije EU-a, kao što je EIGE, doprinose provedbi politika EU-a i teže razvoju održivije, uključivije i konkurentnije Europe u korist svih građana EU-a; budući da su te agencije decentralizirane i stoga neovisne u razvoju svojih programa rada;

1. naglašava da su u posljednjem desetljeću gospodarske, socijalne, radne i rodne nejednakosti unutar država članica i među njima postale još izraženije; podsjeća na važnu ulogu EIGE-a u razumijevanju i smanjenju opsega i uzroka rodne neravnopravnosti u EU-u; prima na znanje stalno visoku razinu izvršenja proračuna EIGE-a, unatoč kontinuiranom nedostatku osoblja u Agenciji, pri čemu su odobrena sredstva za preuzimanje obveza 2023. iznosila do 98 %, a stopa odobrenih sredstava za plaćanje 83 %; čestita EIGE-u na ostvarivanju 92,76 % ciljeva navedenih u njegovu programu rada; napominje da je indeks rodne ravnopravnosti za 2023. bio usredotočen na utjecaj rodnih razlika na ostvarivanje zelene tranzicije, posebno u sektorima kao što su energetika, inovacije u zelenim tehnologijama i promet, kao i na utjecaj tog ostvarivanja na rodne razlike, te pozdravlja činjenicu da su inicijative EIGE-a pomogle u razjašnjavanju tog fenomena;

2. napominje da je EIGE osnovan kao centar znanja EU-a o rodnoj ravnopravnosti radi izrade neovisnih istraživanja i razmjene najboljih praksi za uklanjanje rodne diskriminacije, kombiniranja istraživanja, podataka i alata kako bi se EU-u i državama članicama pomoglo da osmisle uključive i rodno transformativne politike i da uključe rodnu ravnopravnost u sve svoje politike; ističe da je hitno potrebno da Unija ostvari napredak u području rodne ravnopravnosti s obzirom na aktualne krize, kao što su klimatska kriza, ratovi, nazadovanja u području rodne ravnopravnosti, antidemokratski pokreti te raširenо rodno uvjetovano nasilje; naglašava da se rješavanje problema nazadovanja i rodno uvjetovanog nasilja ne može odvojiti od rješavanja problema gospodarskih i socijalnih nejednakosti; poziva EIGE da prednost da istraživanjima i preporukama usmjerenima na smanjenje razlike u plaći na temelju spola, povećanje pristupa žena kvalitetnim radnim mjestima i jamčenje njihove ekonomske neovisnosti kao neizostavnog aspekta njegove misije; u tom pogledu napominje da razlika u plaći na temelju spola u EU-u iznosi 13 %, a razlika u mirovinama među spolovima 29 %, što utječe na društvenu dobrobit žena; napominje da su i temeljna prava žena u EU-u ugrožena, kao i njihova tjelesna autonomija, jer su i dalje prisutni napadi na njihovo spolno i reproduktivno zdravlje i njihova prava, uključujući prava na pobačaj; ponavlja da su žene također nerazmjerno pogođene klimatskom krizom te ratovima i sukobima;

3. prepoznaje visoke stope uspješnosti EIGE-a u razvoju mjera i komunikacijskih kampanja o rodnoj ravnopravnosti te naglašava njegovu važnost u povećanju informiranosti;

4. ističe kako je važno nastaviti provoditi mjere povezane s rodno osviještenom politikom za koje nije postignuta stopa uspješnosti od 100 %, posebno zbog postupovnih razloga;

5. ističe važno istraživanje EIGE-a koje pokazuje kako je nasilje posljedica nejednakosti koje pogađaju sve žene, ali da su neke skupine žena doista izloženije nasilju, kao što su žene s invaliditetom; poziva EIGE da nastavi sa svojim radom na tim najhitnijim pitanjima;

6. napominje da EIGE već smatra nasilje nad ženama jednim od najtežih kršenja ljudskih prava u društvima;

7. slaže se s EIGE-om u njegovu istraživanju da su žene, djevojke i djevojčice s invaliditetom često izložene većem riziku od siromaštva u pogledu prijevoza zbog ograničene cjenovne pristupačnosti prijevoza, njegove dostupnosti i pristupačnosti općenito;

8. pozdravlja zaključke u pogledu rodne ravnopravnosti EIGE-a u kojima se navodi da Hrvatska i Grčka imaju najveći udio žena među istraživačkim i inovacijskim osobljem u poduzećima u sektorima električne energije, plina i vodoopskrbe; napominje da takve informacije imaju dodanu vrijednost za rodnu ravnopravnost na energetskom tržištu;

9. napominje da se povećanje troškova osoblja EIGE-a od 8,5 % može pripisati kontinuirano visokoj stopi inflacije, kao i indeksaciji plaća od 2,7 %, te napominje da je prosječan broj zaposlenika ostao 45; napominje da su dva člana ugovornog osoblja bila zaposlena i financirana sporazumom o doprinosu IPA-e s Glavnom upravom Komisije za susjedsku politiku i pregovore o proširenju; napominje da se u članku 6. Uredbe (EZ) br. 1922/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o osnivanju Europskog instituta za ravnopravnost spolova navodi da bi EIGE trebao djelovati neovisno u javnom interesu; podsjeća na to da je zadaća EIGE-a prikupljati, analizirati i objavljivati informacije u vezi s rodnom ravnopravnošću te osmišljavati, analizirati, vrednovati i objavljivati metodološke instrumente radi poticanja uključivanja rodne ravnopravnosti u politike Unije, kao i u povezane nacionalne politike; prima na znanje stalan manjak osoblja EIGE-a, što je vidljivo iz zaključaka druge vanjske evaluacije; naglašava svoje apele da se EIGE-u dodijele potrebna proračunska sredstva i osoblje kako bi mu se omogućilo da ispunjava svoje zadaće, među ostalim kao odgovor na sve veće hitne zahtjeve, tehničku pomoć i zahtjeve za njegove usluge;

10. podsjeća da je EIGE osnovan kako bi europskim institucijama i državama članicama pomogao da uključe rodnu ravnopravnost u sve svoje politike i kako bi se borio protiv rodno uvjetovane diskriminacije dostavljanjem ažuriranih studija te na taj način doprinio postizanju istinske rodne ravnopravnosti;

11. pozdravlja aktualnu suradnju između EIGE-a i Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost (FEMM), a posebno doprinos Instituta aktualnim naporima Odbora u pogledu rodno uvjetovanog nasilja, ravnoteže između poslovnog i privatnog života, razlike u plaćama i mirovinama između spolova, učinka kriza na žene te uključivanja

rodno osviještene politike i izrade proračuna; snažno podupire rad Instituta koji Odboru omogućuje da propisno obavlja svoj posao; konstatira važnost dostupnosti pouzdanih podataka iskazanih po spolu kako bi se omogućilo donošenje politika na temelju dokaza; prima na znanje vrijedan doprinos koji EIGE može dati svim odborima Europskog parlamenta i drugim agencijama EU-a kako bi se rodno osviještena politika bolje integrirala u politike i djelovanja EU-a; poziva EIGE da u svojim istraživanjima i donošenju politika donese intersekcijski okvir za rješavanje problema složenih društvenih i gospodarskih nepogodnosti s kojima se suočavaju žene iz marginaliziranih skupina, uključujući žene druge boje kože, migrante, osobe s invaliditetom i LGBTIQA+ osobe; naglašava važnost prikupljanja raščlanjenih podataka kako bi se razvila ciljana rješenja za te skupine;

12. smatra da se, na temelju trenutačno dostupnih podataka, direktorici EIGE-a može dati razrješnica za izvršenje njegova proračuna za financijsku godinu 2023.

## PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA ZA MIŠLJENJE PRIMILA INFORMACIJE

Predsjednica u svojstvu izvjestiteljice za mišljenje izjavljuje, pod svojom isključivom odgovornošću, da nije primila nikakve informacije ni od jednog subjekta ili osobe koje bi u skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku trebalo navesti u ovom Prilogu.

## INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

| | |
|---|---|
| **Datum usvajanja** | 18.2.2025 |
| **Rezultat konačnog glasovanja** | +: 27<br>–: 10<br>0: 1 |
| **Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju** | Abir Al-Sahlani, Mireia Borrás Pabón, Irmhild Boßdorf, Mélissa Camara, Margarita de la Pisa Carrión, Valérie Devaux, Elisabeth Dieringer, Rosa Estaràs Ferragut, Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Alexandra Geese, Chiara Gemma, Assita Kanko, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Elena Kountoura, Sebastian Kruis, Judita Laššáková, Eleonora Meleti, Irene Montero, Carolina Morace, Maria Noichl, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Benedetta Scuderi, Laurence Trochu, Marko Vešligaj, Maria Walsh, Lucia Yar |
| **Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju** | Elena Donazzan, Loucas Fourlas, Elisabeth Grossmann, Jana Toom |
| **Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 216. st. 7. Poslovnika** | Gabriella Gerzsenyi, Nikos Papandreou |

## POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

| 27 | + |
|---|---|
| PPE | Loucas Fourlas, Gabriella Gerzsenyi, Arba Kokalari, Ewa Kopacz, Eleonora Meleti, Mirosława Nykiel, Sirpa Pietikäinen, Giusi Princi, Maria Walsh |
| Renew | Abir Al-Sahlani, Valérie Devaux, Jana Toom, Lucia Yar |
| S&D | Heléne Fritzon, Lina Gálvez, Elisabeth Grossmann, Maria Noichl, Nikos Papandreou, Emma Rafowicz, Joanna Scheuring-Wielgus, Marko Vešligaj |
| The Left | Elena Kountoura, Irene Montero, Carolina Morace |
| Verts/ALE | Mélissa Camara, Alexandra Geese, Benedetta Scuderi |

| 10 | - |
|---|---|
| ECR | Elena Donazzan, Chiara Gemma, Assita Kanko, Laurence Trochu |
| ESN | Irmhild Boßdorf |
| NI | Judita Laššáková |
| PfE | Mireia Borrás Pabón, Elisabeth Dieringer, Sebastian Kruis, Margarita de la Pisa Carrión |

| 1 | 0 |
|---|---|
| PPE | Rosa Estaràs Ferragut |

Korišteni znakovi:
+ : za
- : protiv
0 : suzdržani